

**ASTMA- OG
ALLERGIFORBUNDET**
- gjør Norge friskere

Landsmøte 2010

Sak 6

Handlingsplan og strategi

Dokumenter vedlagt:

1. Forbundsstyrets forslag til NAAF strategi 2010-2019
2. Forbundsstyrets forslag til NAAF handlingsplan 2010-2013
3. Forbundsstyrets forslag til røykepolitikk for NAAF

Forslag til vedtak (3 separate):

”Landsmøtet vedtar fremlagte forslag til strategi for NAAF for perioden 2010-2019”.

”Landsmøtet vedtar fremlagte forslag til handlingsplan for NAAF for perioden 2010-2013”.

”Landsmøtet vedtar fremlagte forslag til røykepolitikk for NAAF”.

Norges Astma- og Allergiforbund

NAAF skal være en handlekraftig, troverdig og kunnskapsrik bruker -og interesseorganisasjon.

Gjennom frivillige, tillitsvalgte og ansattes positive, aktive virke skal vi oppnå at antall mennesker som utvikler astma- og allergisykdommer holdes så lavt som mulig og at de som har sykdommene lever best mulig med dem.

AKTIV SAMFUNNSAKTØR

Omfattende utfordringer

Minst 1,5 millioner mennesker i Norge har astma, allergi, eksem, kols eller overfølsomhetssykdommer. Mange har alvorlige plager.

Helsevesenet har et utilfredstillende tilbud til disse brukergruppene: Svært varierende kunnskapsnivå, mangelfull diagnostisering, lite opplæring av brukere og pårørende, feilaktige behandling og fravær av habiliterings- og rehabiliteringstilbud. Dette må bli mye bedre.

Den mest alvorlig bekymringen er økningen i antall mennesker som utvikler sykdommene. Verdens Helseorganisasjon antar at 50 prosent av verdens befolkning vil ha utviklet en eller flere allergier i år 2030. Varslede klimaendringer kan forverre situasjonen ytterligere. I Norge er forekomsten av astma mangedoblet siden 50-tallet. Forskning på årsaker må intensiveres, men samtidig som vi handler ut i fra det vi allerede vet.

Dårlig inneklime og forurenset uteluft er to kjente områder som krever betydelige tiltak. Kjemikaliebruken i samfunnet har eksplodert. Vårt dagligliv inneholder møter med en rekke helseskadelige stoffer eksempelvis i mat og drikke, klær og møbler – og forbruksartikler tilsatt parfyme. Myndigheten har erkjent alvoret, men gjør for lite. NAAF som kunnskapsrik og tydelig samfunnsaktør er helt nødvendig for å sikre endringer.

Samarbeid med myndighetene

NAAF skal aktivt samarbeide med myndighetene om oppfølging av Nasjonal strategi for forbygging og behandling av astma- og allergisykdommer for å sikre positive endringer innen våre diagnoseområder. Dermed videreføres en lang NAAF-tradisjon samtidig som forbundets selvstendige ståsted beholdes.

Samarbeid med næringslivet

Det ligger inntjeningsmuligheter i å utvikle helsevennlige produkter. NAAF fortsetter å stimulere til denne utviklingen ved å bruke sin kunnskap, forbundets strenge merkeordning og ved å synliggjøre forbrukermakt i kraft av alle forbundet representerer. Dette arbeidet gir produkter hele samfunnet har glede av.

NAAF skal være en tydelig og uredd bruker -og interesseorganisasjon

HOVEDMÅL I STRATEGIPERIODEN

- Stoppe veksten i antall mennesker som får astma, allergi, eksem, kols og overfølsomhets sykdommer.
- Sikre nok ressurser til diagnostisering, behandling, opplæring, habilitering og rehabilitering innen helsevesenet.

For å oppnå de ønskede forbedringer, må NAAF arbeide innen mange områder i samfunnet – mot beslutningstakere, forvaltning, næringsliv, fagmiljøer, politikere, media, brukere og med ulike virkemidler:

For å stoppe veksten i sykdomsforekomstene skal NAAF:

- Bidra til løsninger på innklimaproblemet i norske bygg, først i skoler og barnehager.
- Redusere luftforurensning utendørs til nasjonale helsemål
- Være pådriver for å fjerne helseskadelige stoffer og allergener i produkter
- Fjerne røyking og bruk av parfyme på offentlige steder

For at folk skal leve best mulig med sykdommene skal NAAF:

- Sikre at samfunnets forskningsinnsats dobles på våre sykdommer og årsakssammenhenger
- Være pådriver for etablering av tverrfaglige sentre for bedre diagnostisering og behandling
- Sikre et bedre opplæringstilbud for brukere og pårørende
- Sikre riktige refusjonsordninger for våre brukergrupper

Hvordan få dette til?

NAAF vil være løsningsorientert og en standhaftig pådriver for å lede og skyve samfunnet mot nødvendige tiltak og forbedringer. En slik positiv utvikling vil man kunne få ved å eksponere kritikkverdige forhold samtidig med at vi utvikler eller hjelper fornuftige tiltak frem i lyset.

DYKTIG OG SLAGKRAFTIG ORGANISASJON

Styrke fagkompetanse og opplæring

For å kunne nå organisasjonens mål, må NAAF ytterligere forsterke egen fagkompetanse i alle ledd. Ved å sikre dyktige fagfolk blant egne ansatte kan forbundet delta tyngre i viktige prosesser. Samtidig kan kompetansen benyttes til å sikre intern opplæring og oppfølging av tillitsvalgte og frivillige. Et viktig strategisk virkemiddel blir NAAF-skolen med tilhørende kurs og seminarer. Den gir grunnlaget for ett godt faglig arbeid landet rundt, ikke minst gjennom kompetente brukerrepresentanter i råd og utvalg.

Satsing på frivilligheten

NAAF er en frivillig organisasjon men sliter i likhet med andre organisasjoner med rekruttering i sine lokale ledd. En naturlig utvikling er å operere med færre formelle posisjoner, og heller stimulere til flere frivillige som bidrar de små og store aktiviteter uten å inneha et verv. De som blir tillitsvalgte må i større grad koordinere og legge til rette for slik økt frivillighet sammen med regionssekretærer og sekretariatet. Med økt grad av faglig oppfølging, både overfor tillitsvalgte og frivillige, vil en forsterke NAAFs ry og omdømme.

Samlende effektiv organisasjon

NAAF må tilstrebe mest mulig kostnadseffektive løsninger i alle ledd. Det betyr blant annet å vurdere felles administrasjon og økonomisystemer. Videre må en utnytte moderne kommunikasjonskanaler samtidig som fysiske samlinger må opprettholdes for å skape samhold. Organisasjonshåndboken definerer hvordan alle i NAAF skal arbeide og samvirke for best mulig resultat. Boken blir sentral i etableringen av samstemte løsninger, tilnærminger og en felles positiv kultur.

Bruke positive eksempler

NAAFs mål dreier seg ofte om endring eller klare forbedringer av kritikkverdige forhold i samfunnet. Faren er å bli oppfattet som "klagende og sytende". Dersom forbundet kan vise til positive eksempler og løsninger, øker sjansen for å få gjennomslag. En ytterligere satsing på NAAFs produktavtaler, pollenvarslingen, verktøy for bedre inneklime, matskoler, faglige foredrag, gode hjemmesider og lokale kurstilbud vil bidra til å styrke NAAFs omdømme som en leverandør av gode og positive tilbud og løsninger.

Flere medlemmer og givere

NAAFs medlemmer er ryggraden i forbundet og et medlemskap skal gi klare fordeler. Eksempler er rabatterte varer via nettbutikken, reisetilbud til Valle Marina på Gran Canaria, bistand fra NAAF-advokaten og lokale tilbud i egen region. NAAF er i den unike posisjon som organisasjon at det aller meste man får til for egne grupper, også er verdifullt for alle andre i samfunnet. Renere produkter, mindre forurensning og bedre inneklime bedrer folks helse generelt og fremstår ikke som særinteresser.

Innsamling via lotteri og annet skal i størst mulig grad erstattes med givordninger for de mange som vil være med på laget:

NAAF -gjør Norge friskere!

ASTMA- OG
ALLERGIFORBUNDET

NAAF har en aktiv strategi for hvordan organisasjonen skal arbeide overordnet i perioden 2010 – 2019. Denne handlingsplanen konkretiserer arbeidet for årene 2010 – 2013.

HANDLINGSPLAN 2010 – 2013

Vi gjør Norge friskere

Overordnede virkemidler:

I perioden 2010–2013 er forbundets viktigste virkemiddel "Nasjonal strategi for forebygging og behandling av astma- og allergisykdommer 2008–2012". Tilstrekkelig fokus og ressurser må settes av til å sikre gjennomføring av nødvendige tiltak som det er redegjort for i strategien.

Bevisstgjøring: På ulike måter skal vi øke kunnskapen og bevisstheten i befolkningen om våre plager og om årsaker og tiltak som er nødvendige for å nå våre mål.

Politisk påvirkning: Det er helt nødvendig å legge et aktivt press på aktuelle myndigheter og fagorganer sentralt, regionalt og lokalt for å sikre strategiens oppfølging. Gjøres gjennom lobbyvirksomhet, faglige innspill og bruk av media – sentralt og lokalt.

Redusere forekomstene

Våre hovedmål i strategiperioden:

Stoppe veksten i antall mennesker som får astma, allergi, eksem, kols og overfølsomhets sykdommer.

Delmål 1a:

Bidra til løsninger på inneklimateproblemet i norske bygg, først i skoler og barnehager

I perioden vil NAAF fokusere på skoler og barnehager. For å få til endring, er det avgjørende at det etableres et entydig kriteriesett som definerer kravene til godt inneklimate. Videre må det etableres uavhengig kontroll med alle skoler og barnehager. NAAF skal få dette til ved:

- Synliggjøre av dagens problemer ved bruk av ulike eksempler fremskaffet av forbundet landet rundt
- Intern opplæring gjennom NAAF-skolen og aktiv bruk av relevante brukerutvalg
- Bruke den nye løsningen for elevbasert kartlegging av helseeffekter på skolen aktivt, regionalt og lokalt.

Delmål 1c:

Være pådriver for å fjerne helseskadelige stoffer og allergener i produkter

I denne perioden vil NAAF fokusere hovedsakelig på mat og bygge på tidligere erfaring fra samarbeid med matprodusenter. NAAF skal få dette til ved:

- Synliggjøre problemet og øke kunnskap og bevissthet om skadelige stoffer i matvarer gjennom bruk av eksempler
- Påvirke innkjøpere i lokalmiljøet til å velge NAAF-godkjente produkter.

Delmål 1b:

Redusere luftforurensning utendørs til nasjonale helsemål

I perioden vil NAAF fokusere på å få problemområdet anerkjent og sikre noen viktige hovedtiltak:

- Synliggjøre problemene ved måling av luftkvalitet landet rundt
- Synliggjøre av dagens problemer og krav om tiltak gjennom ulike virkemidler (eks. underskriftskampanje, innsamlingsaksjon, rettslige skritt, lokale initiativ)
- Fremme regionale og lokale krav om et tilstrekkelig antall målestasjoner
- Sikre etablering av lavutslippssoner i de 5 største byområdene i landet.

Delmål 1d:

Fjerne røyking og bruk av parfyme på offentlige steder

I perioden vil NAAF fokusere på parfymebruk og delta videre i debatten om røyking:

- Synliggjøre parfyme som et anerkjent og økende problem for mange gjennom faglige utspill, bruk av media og sosiale medier
- Gjennomføre en nasjonal kampanje for parfymefrie helseforetak gjennom positiv tilnærming med parfymefrie produkter
- Vedta en fremtidsrettet røykepolitikk og fronte denne i samfunnet rundt oss.

Redusere sykdomsutvikling og symptomer

Våre hovedmål i strategiperioden:

Sikre nok ressurser til diagnostisering, behandling, opplæring, habilitering og rehabilitering.

Delmål 2a:

Sikre at samfunnets forskningsinnsats doubles for våre sykdomskategorier og på årsakssammenhenger

I denne perioden vil NAAF prøve å etablere en øremerket tildeling til forskning på våre sykdommer via statsbudsjettet. NAAF skal få dette til ved:

- Aktiv påvirkning av stortingets aktuelle komiteer
- Synliggjøre vekst i forekomsttall
- Aktiv påvirkning av Norges Forskningsråd
- Allianser med aktuelle fagmiljøer som ønsker slik forskning

Delmål 2d:

Sikre riktige refusjonsordninger for våre pasientgrupper

I denne perioden vil NAAF fokusere på å få endret refusjonsordningen for antihistaminer og innført kombinasjonspreparater på blå resept for mennesker med kols ved å påvirke og legge press på politiske beslutningstakere:

- Synliggjøre mangler ved dagens regelverk gjennom eksempler i media
- Faglig konferanse med internasjonale deltagere.

Delmål 2b:

Være pådriver for etablering av tverrfaglige sentre for bedre diagnostisering og behandling

I denne perioden vil NAAF nå målet ved å:

- Påvirke Helse- og omsorgsdepartementet gjennom faglige utredninger, seminarer etc.
- Eksponere eksempler på forsinket diagnostisering, feilbehandling og svikt i dagens helsevesen
- Legge press på fylkes- og kommune politikere for å kjempe for saken og tilstrekkelige tildelinger.

Delmål 2c:

Sikre et bedre opplæringstilbud for brukere og pårørende

I perioden vil NAAF fokusere på etablering og aktiv bruk av opplæringsverktøy og den kompetanse som er etablert:

- Sikre bruk og videreutvikling av NAAFs hjemmesider: Opplæringsportalen
- Videreutvikle NAAFs faktaark og brosjyremateriell
- Sørge for opplæring av helsepersonell innenfor våre sykdomsgrupper (videreutvikle NAAFs samarbeid med Primærmedisinsk uke, Allergi i Praksis og kurstiltak lokalt)
- Synliggjøre og etterspørre tilbud og påtale manglende etterlevelse av lovfestet rett til opplæring for kronisk syke sentralt og lokalt – og med særlig fokus på habilitering av barn
- Sikre aktive NAAF-informatører og likemenn gjennom oppgradert tilbud via NAAF-skolen.

Dyktig og slagkraftig organisasjon

I strategien til NAAF pekes det på 5 hovedelementer som er nødvendige i perioden for å sikre videre utvikling av organisasjonen:

- Styrke fagkompetanse og opplæring
- Positive eksempler skal brukes effektivt
- Satsning på frivilligheten
- Flere medlemmer og givere
- Samlende effektiv organisasjon

Det skal arbeides aktivt med alle punktene i hele organisasjonen i perioden, men det aller viktigste for NAAF er raskt å styrke frivilligheten. Uten et økende antall personer som vil bruke av sin fritid på vårt arbeid vil vi ikke klare å påvirke samfunnet rundt oss, informere de som trenger det eller få nødvendige tillitsverv til egne rekker. Derfor er satsning på frivilligheten utpekt til hovedfokus i denne handlingsplanperioden.

For å få til en økning i antall frivillige må en rekke tiltak iverksettes. De viktigste planlagte tiltakene er:

Landsdekkende informasjonskampanjer, spesielt tilpasset for frivillige bidrag

NAAF skal videreføre suksessen med å reise rundt med tilrettelagte informasjonskampanjer. Turene fokuserer på aktuelle temaer som regioner og lokallag kan benytte i sitt arbeid og spesifikt bruke for rekruttering av frivillige.

Egen koordinator for frivillighet

Det opprettes en stilling i sekretariatet som skal bidra spesifikt til koordinering og legge til rette for vekst av antall frivillige i hele NAAF.

Tilrettelagte kampanjer

De tematiske kampanjene som NAAF gjennomfører i perioden må utformes slik at de vekker folks ønske om å være med og inneholde tilrettelagte oppgaver som gjør at mange nye frivillige kan bidra med en liten begrenset innsats.

Intranett som idébank

Det opprettes ett intranett spesiallaget for aktiviteter som passer å gjennomføre i NAAFs regioner og lokallag. Her lages det en database over gode prosjekter, tips og ideer, erfaringsutveksling og med diskusjonsmuligheter etc. Det skal legges sterk vekt på aktiviteter som styrker frivilligheten og inneholde tips til finansiering, gjennomføring etc.

Aktivt bruke prosjektsøknader med tanke på å styrker frivilligheten

Helse og Rehabilitering og andre er en utmerket løsning for å få finansiert gode, lokale prosjekter. NAAF har en stadig økende uttelling på sine søknader, men det er fortsatt for få søknader fra lokallag og storlag. Dette må markant bedres i årene som kommer og må følges opp av alle ledd.

Vi gjør Norge friskere

NAAFs røykepolitikk

Tobakksrøyk er den best dokumenterte årsaken til utvikling av astma og kols. I og med at diskusjonen i samfunnet om hvor det skal tillates/forbys røyking og hvilke tiltak som skal benyttes for å redusere røykingen i befolkningen nå tiltar, bør NAAF avklare sin røykepolitikk mer i detalj for å kunne delta aktivt i debatten.

Politikken som vedtas, må være egnet både til å brukes som organisasjonens eksterne politikk og i tillegg som politikk vi forventer at våre tillitsvalgte og ansatte lever etter og fronter.

Utkastet til strategi som skal behandles på landsmøtet 2010, sier følgende: "Fjerne røyking og bruk av parfyme på offentlige steder". Forbundsstyret foreslår derfor følgende røykepolitikk for NAAF:

NAAFs røykepolitikk

NAAF vil ha et røykfritt samfunn innen 2020!

Det er viktig å beskytte alle mot skadelig passiv tobakksrøyk, og spesielt barn (også i mors liv). Røyking skal kun foregå der det ikke er til plage for andre. Røyklukt i klær medfører også problemer. Der røyklukt kan plage andre, skal røyking unngås.

For å få til dette vil NAAF støtte informasjons- og opplysningsarbeid i kombinasjon med nye lovbestemmelser:

- *arbeide aktivt for å få røykfritt offentlig rom ute og inne*
- *sikre barn og unges rett til røykfrie hjem, biler etc*
- *arbeide for røykfrie arbeidsplasser, ansatte skal være røykfrie i arbeidstiden*
- *NAAFs arrangementer er røykfrie*

Forslag til vedtak:

Landsmøtet vedtar forslag til røykepolitikk for NAAF slik det er fremlagt, og ber forbundsstyret aktivt følge denne opp i årene som kommer både internt og eksternt.